

Uppföljning av LRFs strategiska mål

Kvartalsrapport – Kvartal 1, 2018

Mål:

- Det reala produktionsvärdet för livsmedel skall växa med 3 procent per år i primärledet. ●
Målet är ändrat från 1 procent till 3 procent i och med att LRF har höjt ambitionen i de strategiska målen.

Produktionsvärde: God tillväxt 2017 men nedgång 2018

Produktionsvärdet för 2017 verkar vara något högre än vad som beräknats tidigare. Detta när det kommit nya data med definitiva skördenivåer och arealer för ekologisk odling 2017. Det har också kommit ny prisstatistik med 2015 som basår. Den stora ändringen är högre skörd för vallfoder än i tidigare prognos. De nya men fortfarande preliminära siffrorna för helåret 2017 visar att det reala produktionsvärdet låg 9 över basåren vilket är i nivå med målet. Uppgifterna är preliminära eftersom trädgårdsundersökningen och stora delar av statistiken om ekologisk produktion ännu inte är klar.

Prognosen för 2018 är att produktionsvärdet minskar något. Lägre volym för mjölk och spannmål samt lägre pris för mjölken är de viktigaste orsakerna till den beräknade nedgången. Nedgången dämpas delvis av ökad volym för kött och ägg. Priset för spannmål beräknas också bli högre 2018.

Volym: Mer lamm, ägg och nötkött, mindre mjölk och spannmål

Under första kvartalet 2018 har volymen legat högre för lamm, ägg och nötkött än under motsvarande period 2017 men lägre för mjölk. Grisköttet har haft oförändrad volym. Data saknas för kyckling.

För vegetabilerna finns få uppgifter. Det enda som är tillgängligt är preliminära uppgifter om arealanvändningen. Kombinerat de med genomsnittliga skördar för de fem senaste åren erhålls en prognos om skördarnas storlek. Med tanke på den låga nederbörden i maj har dock den förväntade skördenivån lagts 10 procent under genomsnittet för spannmål och vallfoder. Prognosen indikerar då lägre volymer för spannmål, oljeväxter, vallfoder och proteinfoder.

Viktas de olika produkterna, såväl vegetabilier som animalier, med ett fast pris är prognosen för närvarande att den sammanlagda volymen blir sex procent lägre än 2017.

Priser: Splittrad prisutveckling under första kvartalet

Prisutvecklingen var splittrad under för första kvartalet 2018. Frukt, bär och potatis hade klart högre priser än samma tid året före men flertalet andra produkter hade lägre pris. Fyra procent lägre pris för mjölk väger tungt. Spannmål och oljeväxter hade lägre pris första kvartalet men terminspriserna indikerar att priserna kommer bli högre till hösten. Prognosen är därför ett högre pris för hela året.

Produktionsmedlen hade i huvudsak högre priser under första kvartalet än samma tid året före. Veterinär, energi och växtskydd har stigit mest. Utsäde är den enda produkt som har gått ner i pris.

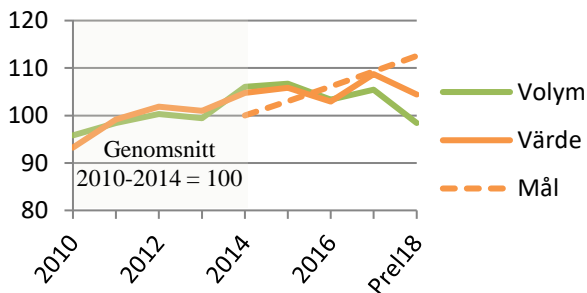
Jämfört med basåren 2010-2014 har produktpriserna gått upp med 2,9 procent medan priserna för produktionsmedlen enbart har stigit 1,6 procent. Lönsamheten har därmed kunnat lyftas något för näringen som helhet, särskilt om man även beaktar normala produktivitetsförbättringar.

Export: Ökat exportvärde i jordbruksledet första kvartalet

Under första kvartalet ökade exporten med 1 procent jämfört med samma tid året före. Det är en ökning med 11 procent jämfört med genomsnittet för första kvartalet åren 2010 till 2014. Värdet är räknat i jordbruksledet genom en schablonmässig rensning från produkter utan svensk råvara och från förädlingsvärden som stannar i förädlingsledet.

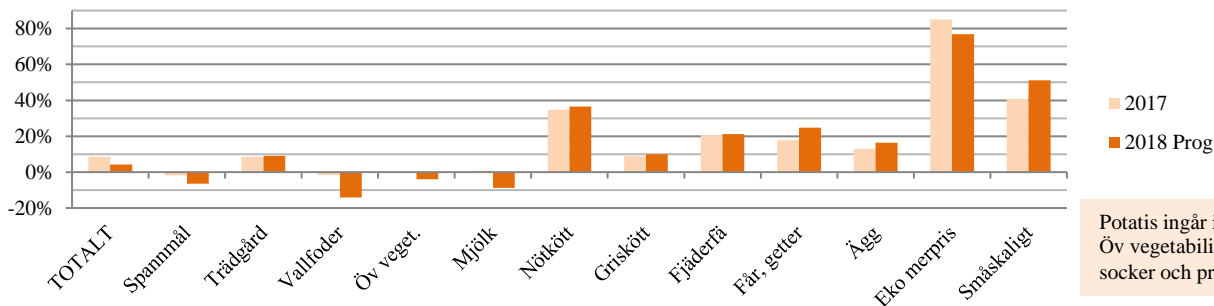
Det är exporten av ägg, spannmål, kött och levande djur som ökat mest. Exporten av oljeväxter och mejeriprodukter har däremot minskat i värde under första kvartalet jämfört med samma period året före. Vid en jämförelse med första kvartalet för basåren 2010-2014 har de flesta produkterna ökat i exportvärde. Undantagen är oljeväxter, socker och mejeriprodukter. De hade lägre realt exportvärde i jordbruksledet första kvartalet 2018 än samma tid under basåren.

Värde (realt) och volym, index:

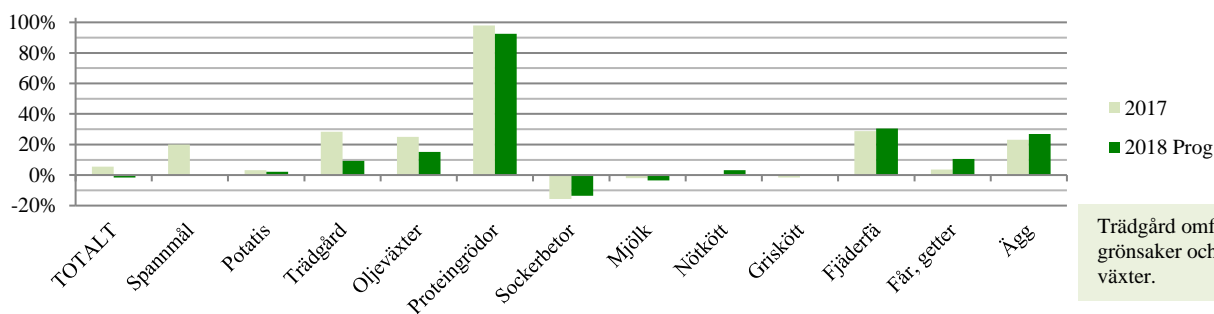
LRFs strategiska mål startar i ett genomsnittligt värde för åren 2010-2014. Detta ligger som index hundra i diagrammet. 2014 var både värdet och volymen högre än genomsnittet för perioden vilket innebär att måluppfyllelsen var god i startpunkten. Från 2014 och framåt är målet att det reala värdet skall öka med 3 procent per år. Räknat med en ränta på ränta effekt innebär det att målet är 12,6 procent för 2018 jämfört med basåren. Enligt prognosen kommer målet för 2018 inte nås. Värdet riskerar istället att sjunka 2018.

Produktionsvärdets utveckling jämfört med basåren 2010-2014:

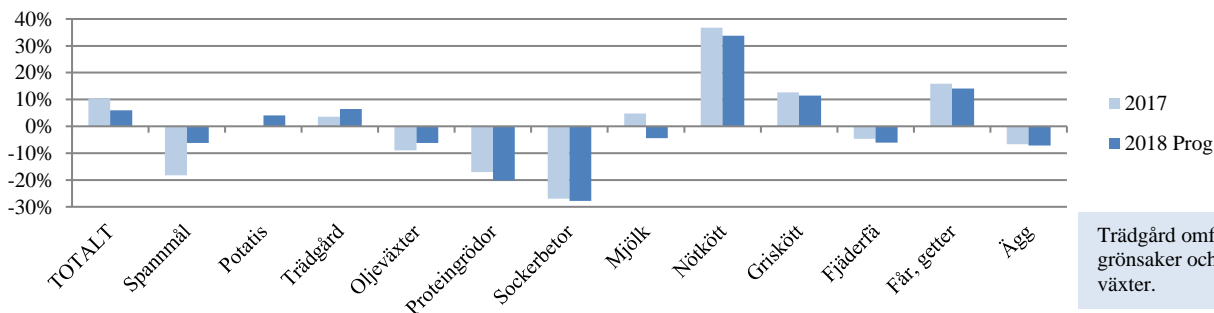
Potatis ingår i trädgård. Öv. vegetabilier är oljeväxter, socker och proteingrödor

Volymutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter.

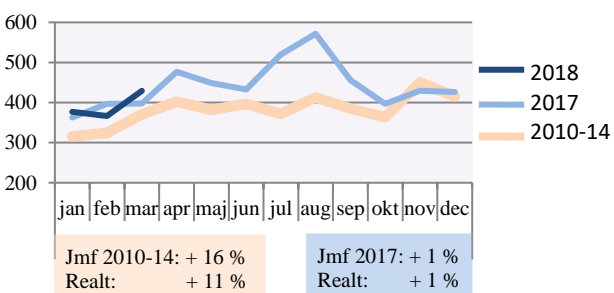
Real prisutvecklingen jämfört med basåren 2010-2014:

Trädgård omfattar frukt, bär, grönsaker och prydnadsväxter.

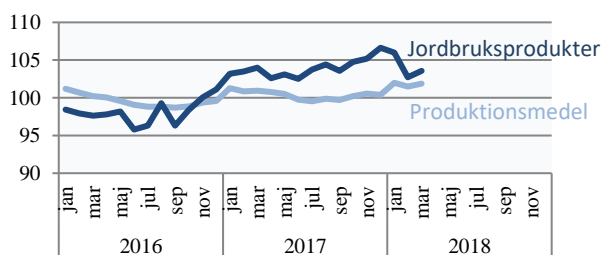
Exportutvecklingen:

Export av jordbruksvaror och livsmedel (värde i jordbruksledet, milj kr nominellt)

Prisutvecklingen:

Prisutveckling, realt index (Genomsnittet 2010-2014 = 100)

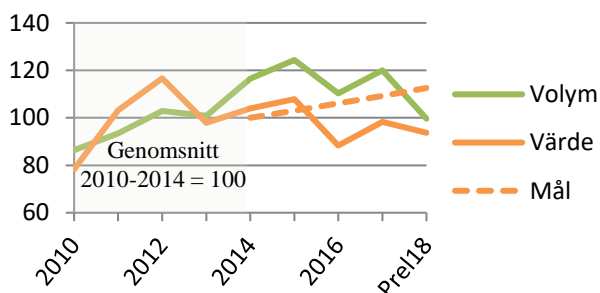
Spannmål

Lägre skörd men högre pris och ökat värde i osäker prognos

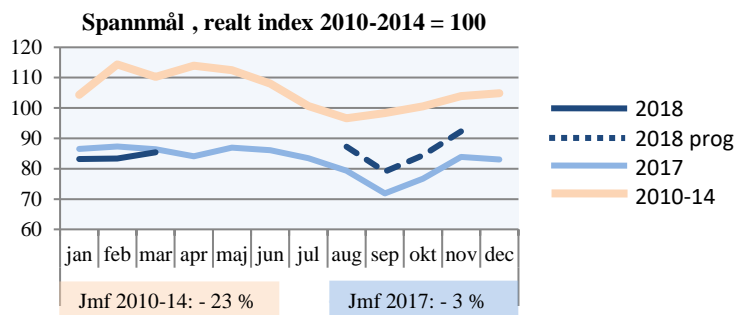
Spannmålsskörden blev nästan 6 miljoner ton 2017. Prognosen för 2018 är att volymen minskar till 5 miljoner ton. Prognosen bygger på Jordbruksverkets preliminära arealuppgifter och på genomsnittliga hektarskördar för de 5 senaste åren. Med tanke på den låga nederbörden i maj har dock den förväntade skördenivån lagts 10 procent under genomsnittet. Den beräknade minskningen jämfört med året före beror främst på lägre hektarskördar. Hektarskördarna var dessutom något över genomsnittet förra året. Arealen är också något mindre i år och då främst för höstsäden som generellt har högre avkastning.

Priset är också osäkert. Prognosen bygger på utvecklingen under första kvartalet och på terminspriser. Första kvartalet var priset lägre än året innan men terminspriserna indikerar ett högre pris till hösten än 2017. Prognosen för 2018 blir därmed ett högre pris. Slår prognosen in kommer det reala produktionsvärdet minska med 5 procent och hamna 6 procent under basåren 2010-14.

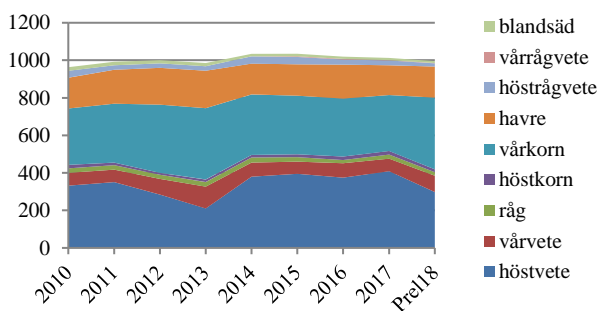
Värde (realt) och volym:

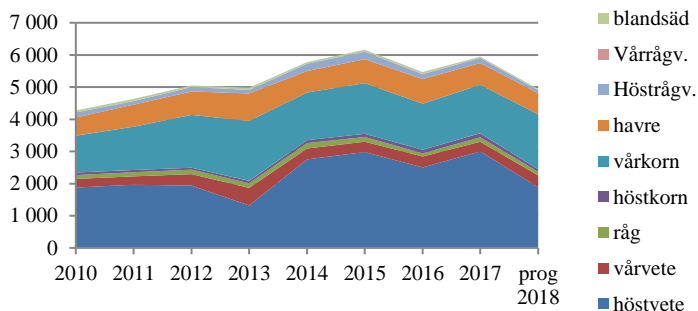
Prisutvecklingen:

Arealutvecklingen:

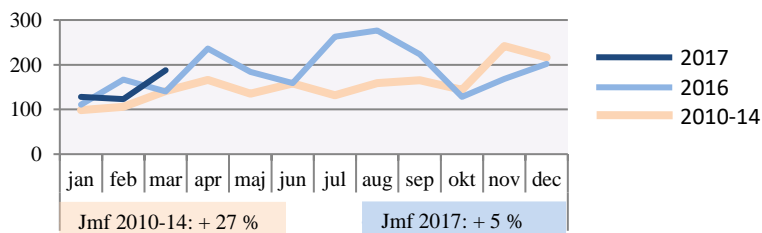

Volymutvecklingen:

Exportutvecklingen:

Export av spannmål och produkter därav
miljoner kr vid gård löpande priser

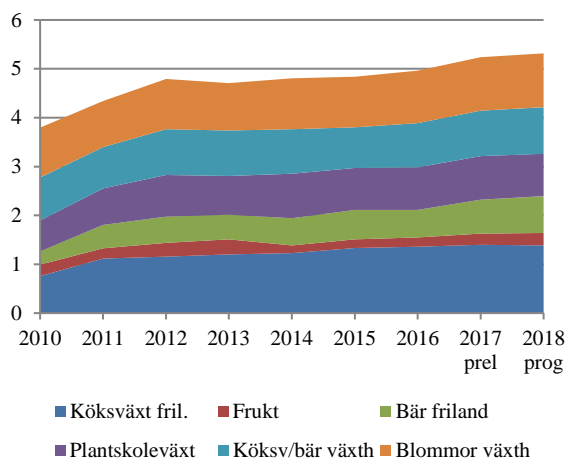
Grönsaker, frukt, bär samt prydnadsväxter

Stigande reall värde enligt osäker prognos

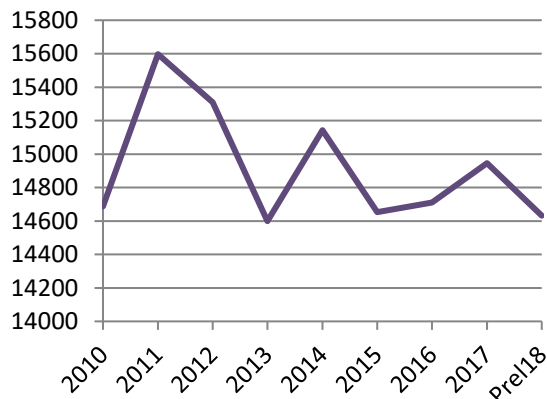
Trädgårdsundersökningen har inte kommit ännu vilket innebär att uppgifterna för 2017 fortfarande är mycket preliminära. Prisindex för 2017 indikerar att priserna steg. Ökningen var särskilt tydlig för frukt och bär. Arealen med frilandsodling ökade också vilket indikerar ökad volym. Sammantaget indikerar den preliminära beräkningen att det reala produktionsvärdet ökade med 3 procent 2017. Nominellt var ökningen större enligt diagrammet nedan men en del av ökningen är kopplad till inflationen.

Prognosen för 2018 är mycket osäker. Preliminära arealuppgifter visar på 2 procent minde areal med frilandsodling än 2017. Det indikerar minskad volym. Prisindex för första kvartalet indikerar lägre reall pris för blommor men ett betydligt högre pris för frukt och bär än under samma tid 2017. Grönsaker har också ökat i pris. Sammanlagt ger detta en prognos om svagt ökande reall produktionsvärde 2018. Det reala produktionsvärdet skulle då hamna 14 procent över basåren 2010-2014.

Värdeutvecklingen: Milj kr

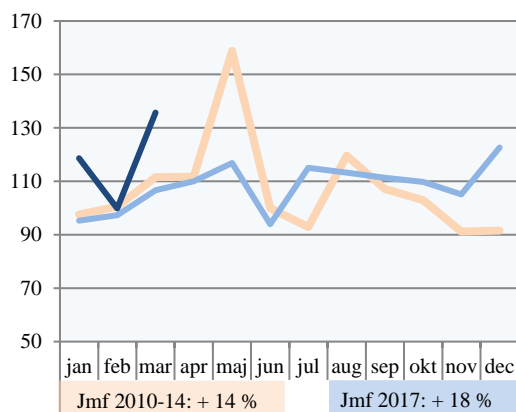

Arealutvecklingen: Friland (ha)

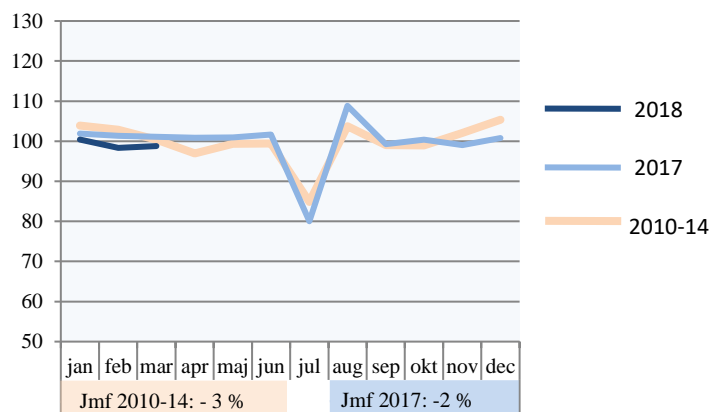

Prisutvecklingen:

Frukt o grönsaker, reall 2010-2014=100

Prydnadsväxter, reall 2010-2014 = 100

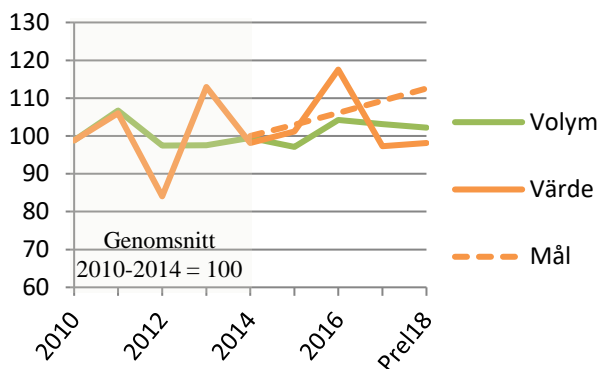

Potatis

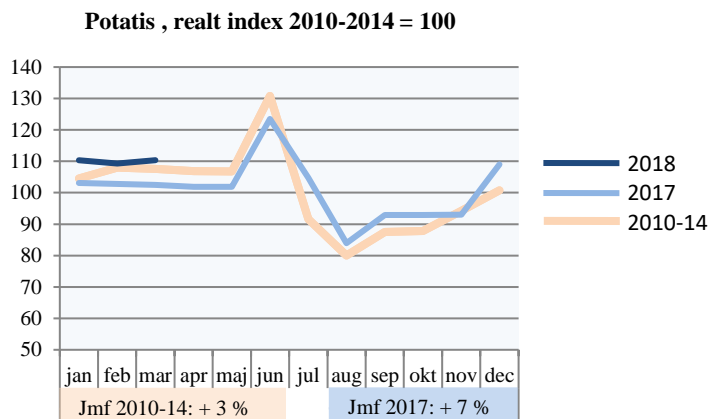
Osäker prognos indikerar svagt ökande produktionsvärde 2018

Lägre pris och lägre skörd för matpotatis 2017 kunde inte vägas upp av något högre skörd och lite högre pris för fabrikspotatis. Det reala produktionsvärdet sjönk därför med 17 procent jämfört med 2016. Prognosen för 2018 är att priset för matpotatis blir något högre men att volymen fortsätter att minska. Fabrikspotatisen beräknas däremot öka lite i volym. Sammantaget ger detta en prognos om ett svagt ökande reallt produktionsvärde 2018. Värdet hamnar då strax under genomsnittet för basåren.

Värde (realt) och volym:

Prisutvecklingen:

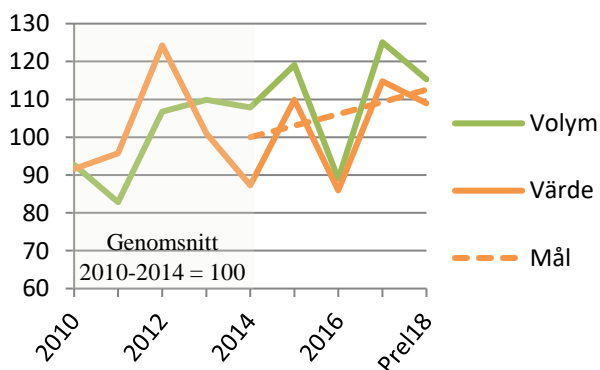
Oljeväxter

Lägre skörd men högre pris enligt osäker prognos

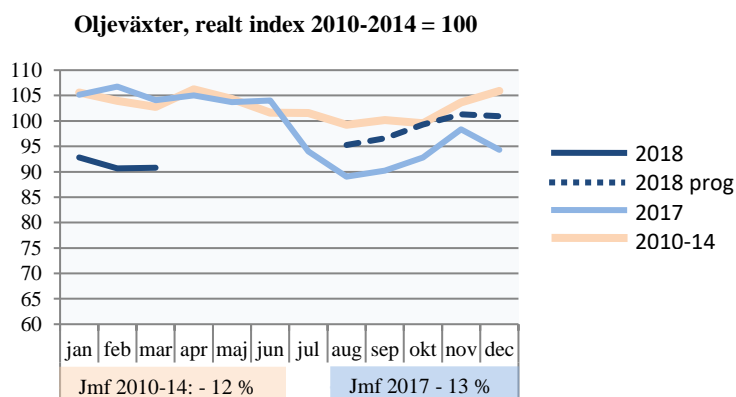
Rekordskörden 2017 på 377 000 ton kommer inte kunna upprepas 2018. Preliminära uppgifter visar att arealen oljeväxter har minskat med 8 procent. Minskningen ligger främst på höstraps. Kombineras arealerna med genomsnittliga hektarskördar för de fem senaste åren erhålls en prognos på 350 000 ton.

Terminspriserna indikerar att priset kan bli något högre för årets skörd. Det reala produktionsvärdet beräknas sjunka men ändå hamna 9 procent över basåren. Det är något under det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

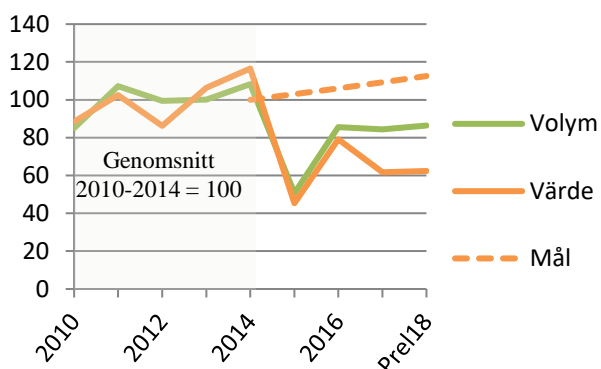

Sockerbetor

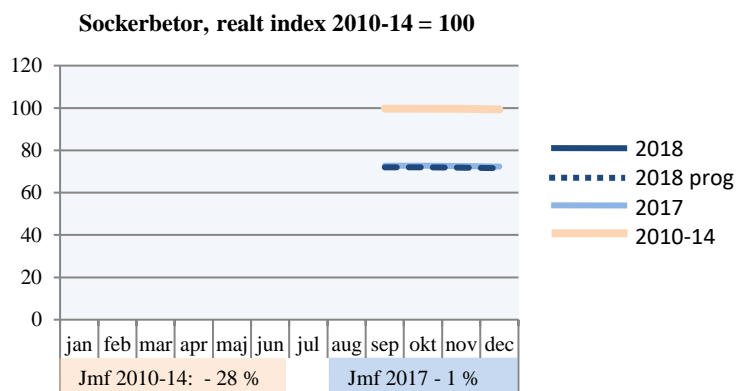
Svagt ökande värde på en låg nivå

Prognosen för sockerbetorna är mycket osäker. I brist på bättre data prognostiseras priset ligga kvar på samma nivå som 2017 och därmed sjunka reallt i takt med inflationen. Volymen prognostiseras däremot bli något högre än förra året trots minskad areal. Detta eftersom hektarskörden var lägre än normalt 2017. Prognosen för 2018 bygger på en hektarskör i nivå med genomsnittet de senaste fem åren. Totalt beräknas det reala produktionsvärdet ligga kvar 38 procent under basåren 2010-2014.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

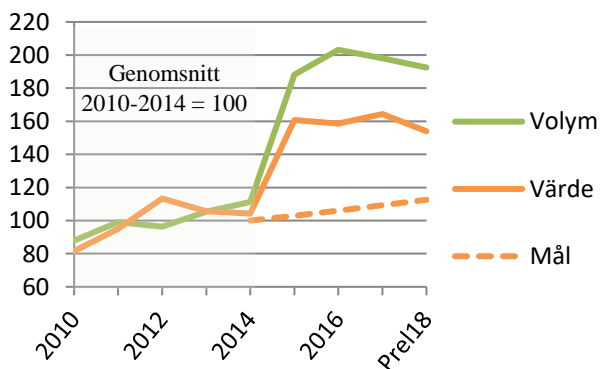

Proteingrödor

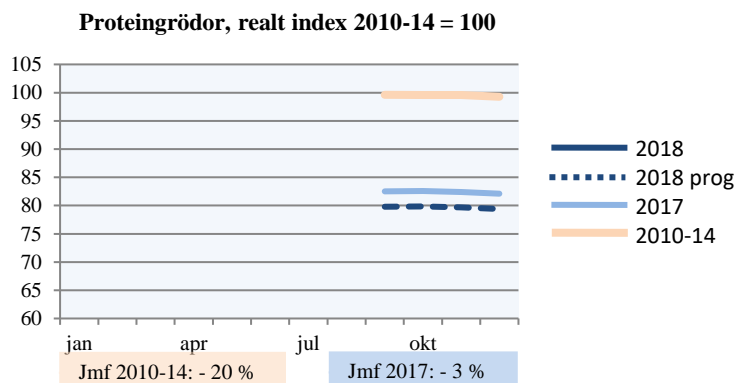
Minskad odling 2018

Den kraftiga tillväxten för proteingrödorna har kommit av sig. Jordbruksverkets preliminära statistik indikerar en svag minskning av arealen 2018. Minskningen beräknas även få genomslag i volymen eftersom hektarskörden var i nivå med genomsnittet 2017. Priset är osäkert men de terminspriser som finns indikerar att det kan bli något lägre än 2017. Sammantaget prognostiseras det reala produktionsvärdet minska med 6 procent 2018. Det hamnar då 54 procent över basåren 2010-2014 vilket ändå är långt över målet. Konservärterna ingår inte här.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

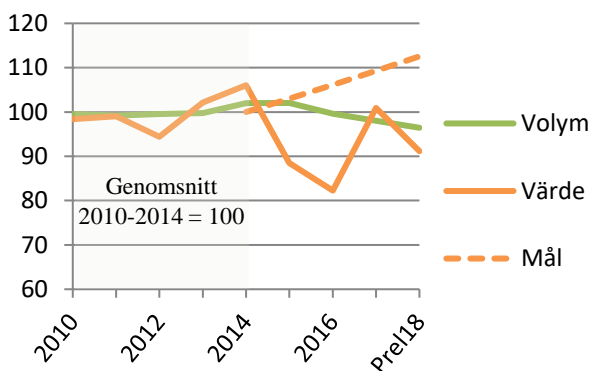
Mjök

Lägre pris och minskad volym

Priset för konventionell mjök har sjunkit kraftig under första kvartalet. 2017 låg det reala priset för konventionell mjök 4 procent högre än för basåren 2010-2014. Nu i mars låg priset 8 procent lägre än för basåren. Preliminära uppgifter som bygger på Arla-noteringen indikerar att priset legat kvar på denna nivå i april och maj men att det börjat gå upp i juni. Prognosen för helåret 2018 är ett pris på 3,41 kr/kg vilket är 7 procent lägre än 2017.

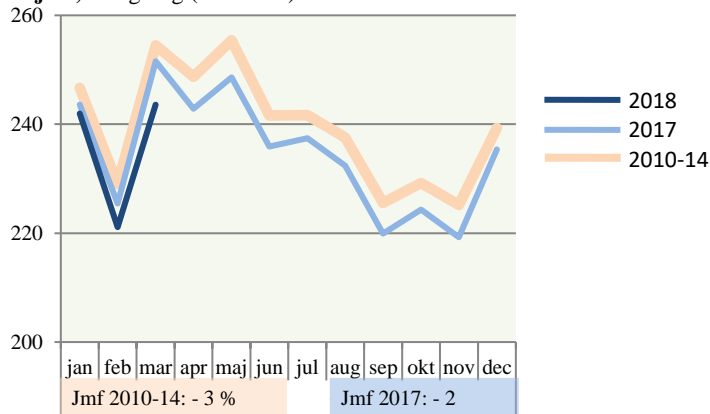
Invägningen minskar också. Under första kvartalet låg invägningen 2 procent lägre än samma period året före. Prognosen är att minskningen blir på denna nivå även för helåret. Eftersom både pris och volym förväntas minska blir prognosen att det reala produktionsvärdet minskar med 10 procent 2018. Det hamnar då 9 procent under basåren 2010-2014. Prisutvecklingen för ekologisk mjök har varit stabilare än för konventionell mjök sedan 2010. De kraftiga prissvängningarna för konventionell mjök har då medfört att merpriset för ekologisk har varierat. Mervärdet redovisas dock under ekologisk.

Värde (realt) och volym, index:

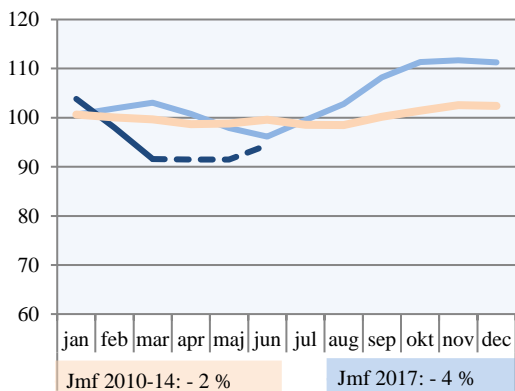
Volymutvecklingen:

Mjök, invägning (1 000 ton)

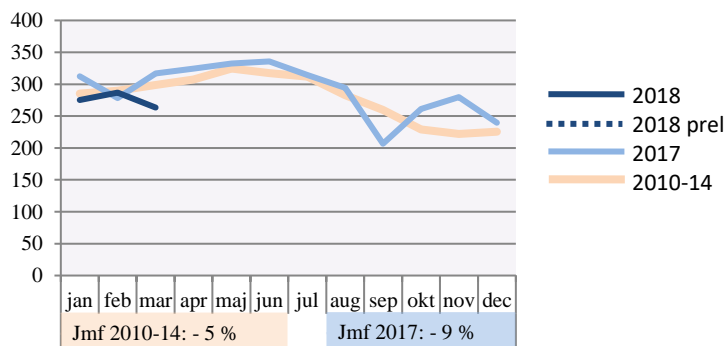
Prisutvecklingen:

Mjök, realt index 2010-2014 = 100

Exportutvecklingen:

Export av mjök och mjökprodukter
miljoner kr vid gård löpande priser

Nötkött

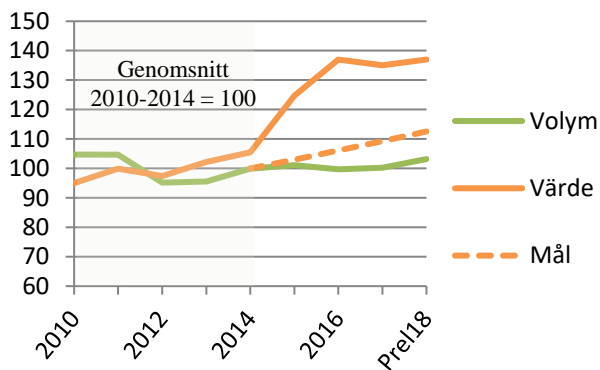
Fortsatt värdeökning genom ökad volym

Priset på slaktdjur steg kraftigt 2015 och 2016. Det har sedan legat kvar på en hög nivå. Första kvartalet 2018 låg priserna 2 procent lägre än året innan men preliminära uppgifter indikerar att nedgången kommer dämpas. Prognosen är ett genomsnittligt pris på drygt 42 kronor per kilo för allt nötkött. Det är nästan i nivå med 2017 men inflationen gör att det reala priset beräknas sjunka 2 procent. Priserna som ligger till grund för uppföljningen och prognosen hämtats från den veckostatistik som skickas till EU.

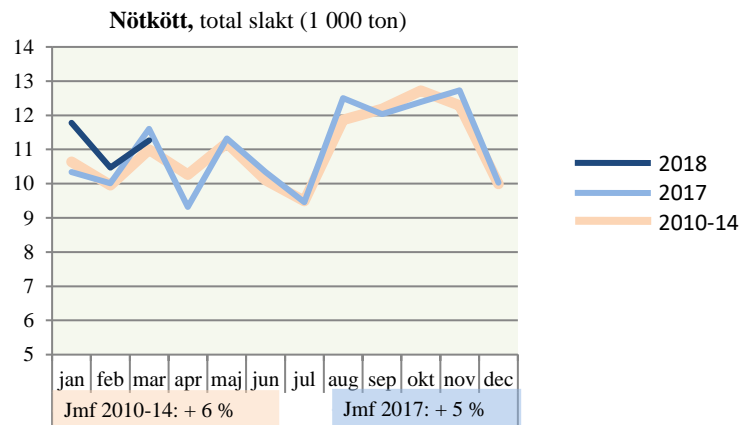
Volymen verkar vara på gång uppåt. Ökningen var 5 procent under första kvartalet. Genomslaget blir sannolikt lägre på årsbasis så prognosen för 2018 är en ökning med 3 procent. Eftersom volymen ökade mer än vad priset sjönk har det reala produktionsvärdet ökat under första kvartalet.

Prognosen för hela 2018 är en ökning av det reala produktionsvärdet med 1 procent jämfört med 2017. Värdet hamnar då 37 procent över basåren 2010-2014. Detta är långt över det generella målet på 12,6 procent real tillväxt för fyra år. Målet är något över 12 procent genom en ränta på ränta effekt.

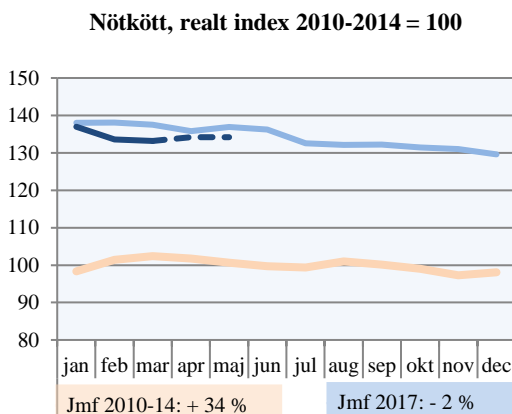
Värde (realt) och volym, index:

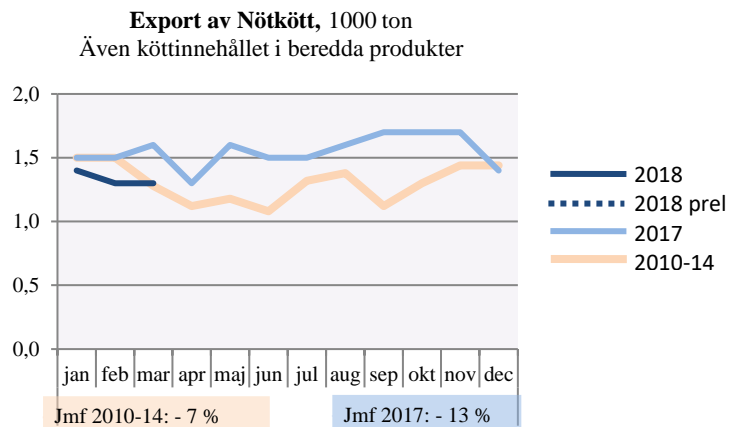
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

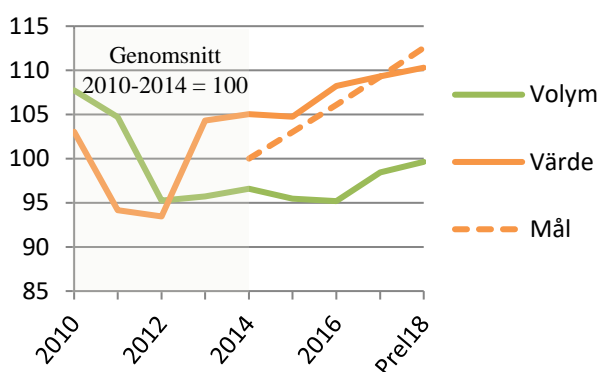
Griskött

Ökad volym ger viss tillväxt trots något lägre pris

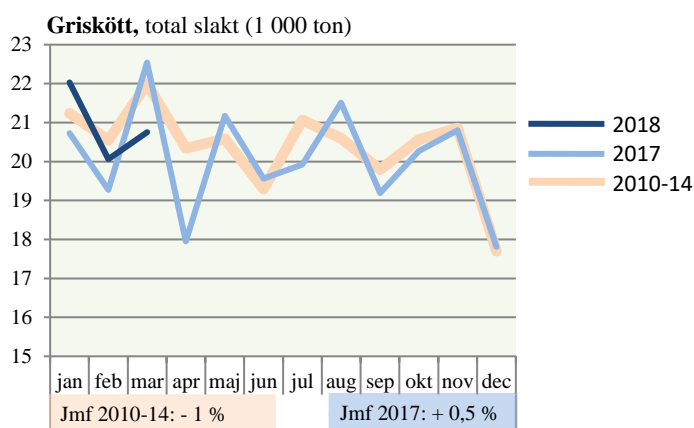
2018 inleddes med en halv procent högre volym än första kvartalet 2017. Volymen var i och med det enbart 1 procent lägre än första kvartalet för basåren 2010-2014. Ökningen under första kvartalet kan delvis bero på tillfälligheter kring månadsskiftena. Eftersom volymen har ökat stadigt en tid beräknas genomslaget på årsbasis ändå kunna bli 1 procent ökning.

Priset har haft en stark utveckling flera år men 2017 sjönk det något. Första kvartalet 2018 inleddes med ett något högre pris än samma tid året före. Preliminära uppgifter för andra kvartalet indikerar dock att priset är lägre då. Prognosen för hela 2018 är att priset står stilla nominellt vilket innebär att det sjunker med inflationen. Priset avser gris klass E och är ett vägt genomsnitt av priset från de större slakterierna. Prognosen för 2018 är en real tillväxt på 1 procent. Det reala produktionsvärdet hamnar då drygt 10 procent högre än basåren 2010-2014. Det är något under det generella målet.

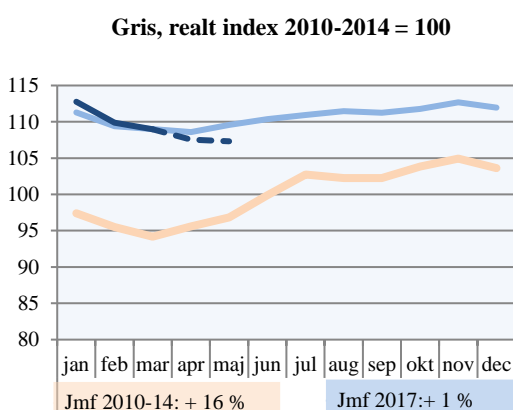
Värde (realt) och volym, index:

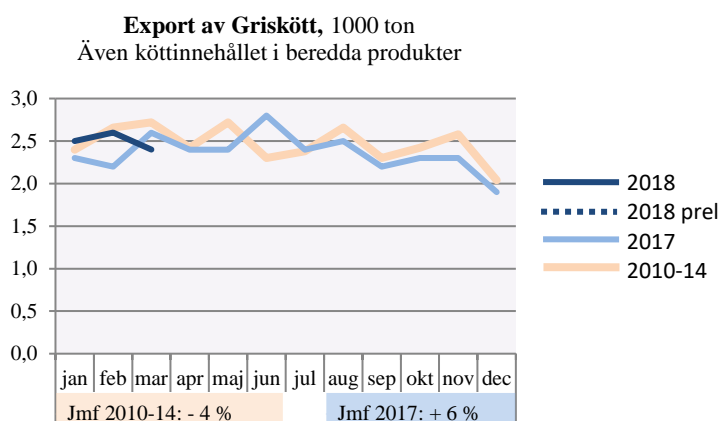
Volymutvecklingen:

Prisutvecklingen:

Exportutvecklingen:

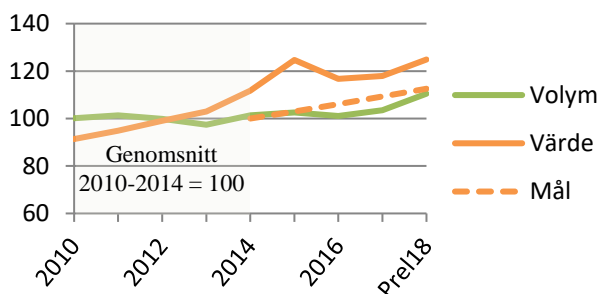
Lammkött

Ökad volym ger real tillväxt

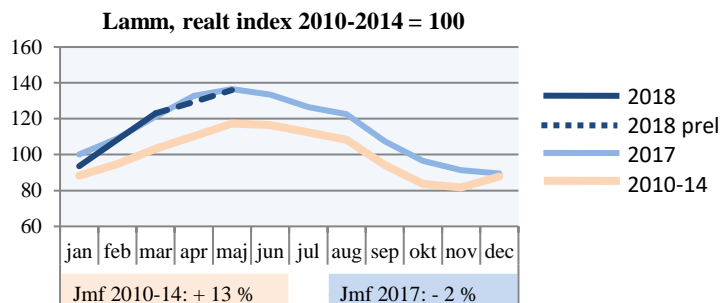
2016 bröts en lång trend med ökande realt produktionsvärde men under 2017 ökade värdet igen. Priset har varit drivande i värdeutvecklingen medan volym har varierat lite år från år. 2017 var det tvärt om. Volymen lammkött ökade med 2 procent jämfört med 2016 medan priset sjönk 1 procent realt. Priserna är från veckostatistiken som skickas till EU avseende tunga lamm och justerats med inflationen (KPI).

Prognosen för 2018 att det reala produktionsvärdet ökar med 6 procent. Det hamnar då 25 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är långt över det generella målet. Den avgörande förändringen 2018 är att volymen beräknas öka. Första kvartalet låg volymen 9 procent högre än året innan. Genomslaget förväntas inte bli lika stort på årsbasis men 7 procent skulle kunna vara fullt möjligt. Priset beräknas öka något nominellt men inte tillräckligt för att kompensera för inflationen.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

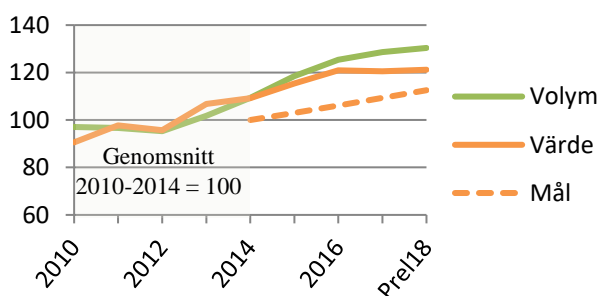

Kyckling

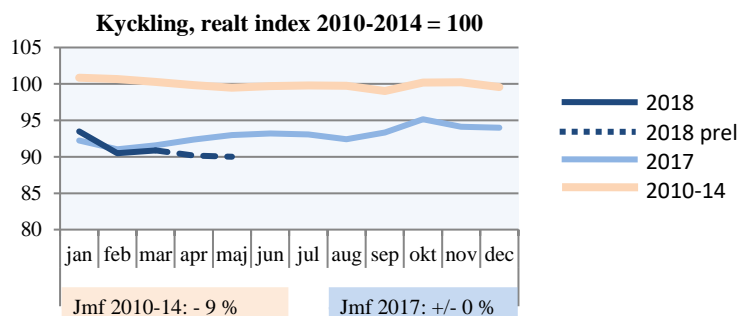
Troligen ökad volym men stor osäkerhet kring priset

Tillgången på data om kycklingproduktionen är mycket begränsad. Eftersom det saknas uppgifter om priset i den officiella statistiken används ett pris från Hushållningssällskapens produktionsgrenskalkyler på årsbasis medan de löpande förändringarna månad för månad hämtas från prisutvecklingen för parti-priset som rapporteras in till EU. Det avser kyckling (65%) och räknas om till producentpris. Partipriset steg något första kvartalet men inte tillräckligt för att motsvara inflationen. Det är också oklart vilket genomslag det blir i producentled. För tillfället finns det heller inga uppgifter om slaktad volym. Eftersom volymen ökat under lång tid blir prognosen att volymen fortsätter öka trendmässigt. Den kan då hamna 30 procent över genomsnittet för basåren 2010-2014. Sammantaget beräknas det reala produktionsvärdet stiga med 1 procent 2018. Det hamnar då 22 procent över basåren, vilket är långt över målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

Ägg

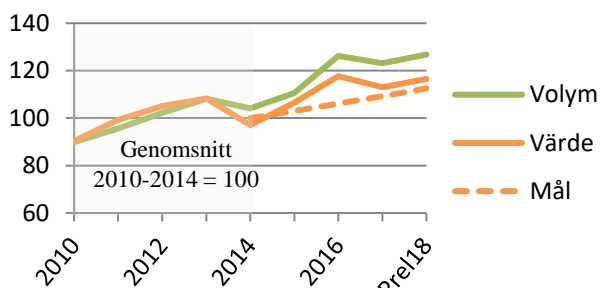
Ökad produktion trots lägre pris

Första kvartalet 2018 inleddes med 7 procent högre volym än samma tid året före. Troligen blir genomslaget mindre på årsbasis så prognosen ligger på 3 procent i ökad volym. Endast invägd volym beaktas.

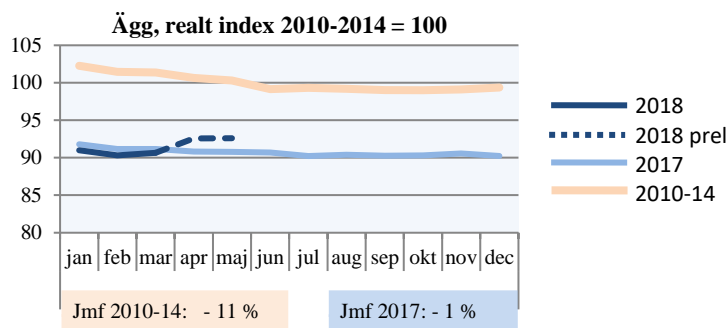
Det reala priset har sjunkit under lång tid. Första kvartalet 2018 var inget undantag. Efter justering för inflationen handlade det om en nedgång med 1 procent jämfört med första kvartalet 2017. Priset låg därmed 11 procent lägre än genomsnittet för kvartal 1 under basåren 2010-2014. Preliminära uppgifter indikerar att priset kan vara på väg att vända upp men för närvarande är prognosen en svag real nedgång. Priset som används är ett viktat genomsnitt för priset för ägg från frigående höns och från höns i inredda bur. Mervärdet för produktionen av ekologiska ägg ligger separat.

Sammantaget är prognosen att det reala produktionsvärdet ökar med 3 procent under 2018. Det hamnar då 17 procent högre än för basåren 2010-2014 vilket är strax över det generella målet.

Värde (realt) och volym, index:

Prisutvecklingen:

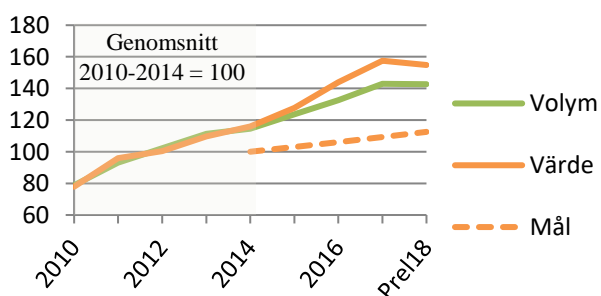
Ekologiskt

Fortsatt värdetillväxt för ekologiskt

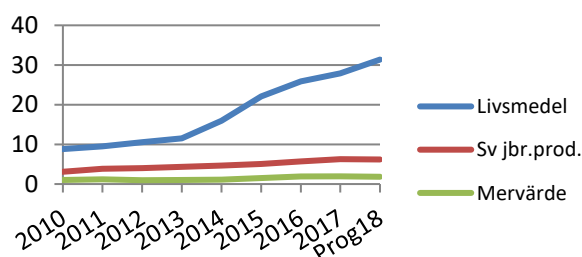
Det har kommit ny statistik som visar att den ekologiska odlingen var större 2017 än tidigare beräknat. Värdet av den ekologiska produktionen 2017 är nu beräknad till 6,3 miljarder, en real ökning med 58 procent sedan basåren 2010-2014. Av detta är 1,9 miljarder mervärde. Uppgifterna för 2017 är fortfarande preliminära i väntan på statistik för skördenivåer och animalieproduktion.

Efterfrågan på ekologiska produkter tycks stå sig även 2018. Ekoweb har nu en prognos där försäljningen kommer upp emot 32 miljarder 2018. Det är en ökning med 14 procent mot 2017. Trots stark efterfrågan verkar prisskillnaden mot konventionella produkter minska i jordbruksledet. Det försämrar den relativa lönsamheten för ekologisk produktion. Prognosen för 2018 är mycket osäker men den tyder på att förändringarna i jordbruksledet blir ganska små trots att marknaden växer. Möjligtvis är det så att volymutvecklingen underskattas eftersom statistiken är sen.

Värde (realt) och volym, index:

Marknaden för ekologiska produkter i olika led (miljarder kr)

Produktionsvärdets utveckling:

	Genomsnitt för basåren 2010-14			År 2017 Prel			Realt jfr med 2010-14	År 2018 Prognos			Realt jfr med 2010-14
	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr		Mängd milj kg	Pris kr/kg	Värde milj kr	
Spannmål	4 955	1,49	7 382	5 950	1,26	7 493	-2%	4 939	1,46	7 218	-6%
Trädgård			6 325			7 106	9%			7 214	9%
Vallfoder	4 084	1,29	5 269	4 123	1,30	5 360	-2%	3 640	1,30	4 732	-14%
Öv veget.			2 115			2 179	0%			2 124	-4%
Mjök	2 874	3,45	9 917	2 817	3,68	10 353	1%	2 772	3,41	9 454	-9%
Nötkött	132	30,62	4 033	132	42,56	5 621	35%	136	42,39	5 760	37%
Griskött	245	14,95	3 656	241	17,12	4 121	9%	244	17,24	4 202	10%
Fjäderfä	115	9,44	1 089	149	9,15	1 359	21%	150	9,17	1 380	21%
Får, getter	4,1	39,15	159	4	46,10	194	18%	4	46,22	207	25%
Ägg	96	12,83	1 228	118	12,18	1 434	13%	121	12,32	1 495	16%
Ekologiskt			1 015			1 943	85%			1 876	77%
Småskaligt			683			995	41%			1 079	51%
TOTALT			42 872			48 159	9%			46 741	4%

Volymutvecklingen:

	Kvartal 1 2018 (1000 ton)	Ändr. jämfört med kvartal 1 2017	Prognos för 2018 (1000 ton)	Utfall 2017 (1000 ton)	Förändring enligt prognos
Spannmål			4 939	5 950	-17%
Potatis			845	853	-1%
Mjök	707	-2%	2 772	2 817	-2%
Nötkött	34	5%	136	132	3%
Griskött	63	0%	244	241	1%
Kyckling	-	-	150	149	1%
Lammkött	1	9%	4,5	4,2	7%
Ägg	31	7%	121	118	3%

Real prisutveckling:

Produkt	Kvartal 1 2018			Produktions- medel	Kvartal 1 2018		
	Kv1-18/ Kv4-17	Hittills18/ motsv17	Hittills jfr 2010-14		Kv1-18/ Kv4-17	Hittills18/ motsv17	Hittills jfr 2010-14
Spannmål	3%	-3%	-19%	Utsäde	-3%	-5%	-10%
Industrigrödor	3%	-2%	11%	Energi	3%	3%	-2%
Frukt/grönsak.	5%	18%	14%	Gödning	1%	0%	-7%
Potatis	12%	7%	3%	Växtskydd	0%	3%	12%
Blom./plantsk.	-1%	-2%	-3%	Veterinär	2%	6%	12%
Nötkreatur	3%	-2%	34%	Djurfoder	2%	0%	-2%
Gris	-1%	1%	16%	Uh utrustning	0%	0%	4%
Får och getter	17%	-2%	13%	Uh byggnader	0%	0%	4%
Fjäderfä	-3%	0%	-9%	Övr löpande	1%	0%	3%
Mjök	-12%	-4%	-2%	Maskiner	2%	2%	10%
Ägg	0%	-1%	-11%	Byggnader	1%	1%	3%
TOTALT	-1,4%	0,5%	2,9%	Totalt	1,4%	0,8%	1,6%

Exportutvecklingen:

Värde i primärledet

	Kvartal 1 2018 (milj kr)	Ändr. jämfört med kvartal 1 2017	Real ändring hittills under 2018	Real ändring hittills jämfört med 2010-14
Spannmål och varor därav	439	5%	4%	22%
Frukt och köksväxter	59	-7%	-7%	25%
Oljefrön, oljor och fetter	9	-47%	-48%	-18%
Mjök, mejeriprod. & ägg	390	-5%	-6%	-6%
Djur, kött och köttvaror	186	18%	17%	37%
Öv. livsmedelsprodukter	89	0%	0%	4%
Total	1172	1%	1%	11%